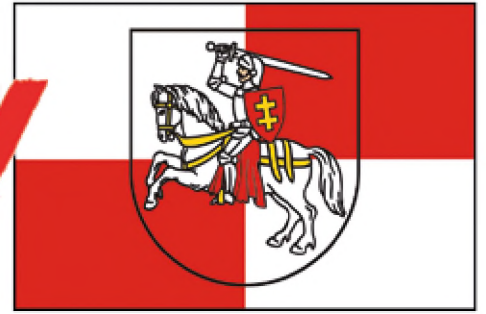

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Parlament Europejski wybrał przewodniczącą **str. 2**
- Odpust w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny parafii w Koleśnikach **str. 4**

Rota

- Polscy maturzyści zatańczyli w sercu Wilna **str. 1**

- Pomnik Rzezi Wołyńskiej odsłonięty na Podkarpaciu **str. 1**

- Bernard Ładysz – śpiewak o światowej sławie **str. 6**

PRENUMERATA

2024

Do 19 lipca trwa prenumerata na sierpień 2024 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,85 euro – miesięcznie za 22,18 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Hołd bohaterom bitwy pod Krawczunami

Polegli na polu chwały

FOT. JERZY KARPOWICZ

80 lat temu pod Krawczunami, na obrzeżach Wilna, żołnierze Armii Krajowej stoczyli swój ostatni bój z hitlerowcami o Wilno podczas operacji „Ostra Brama”. Polacy z Wileńszczyzny i Macierzy liczenie zgromadzili się, aby uczcić ich bohaterstwo, ofiarność i męstwo.

Na krawczuńskim polu, przy pomniku upamiętniającym zwycięską bitwę Armii Krajowej, odbył się tradycyjny Wiec Pamię-

ci, organizowany już po raz 29. przez Wileński Rejonowy Oddział Związku Polaków na Litwie.

(Dokończenie na str. 5)

Rita Tamašunienė krytycznie o budowie Stadionu Narodowego

„Interesujące” indeksowanie prac

FOT. ARCHIWUM

Rita Tamašunienė, starosta sejmowej Mieszanej Grupy Posłów, przedstawicielka AWPL-ZChR powiedziała, że wiadomość o opóźnieniu obiecanej budowy Stadionu Narodowego ją nie zaskoczyła. Według niej, znając obowiązujące procedury budowy dużych obiektów, od początku było jasne, że oczekiwania mera Wilna Valdas Benkuskasa co do szybkiej budowy stadionu były płonne.

„Od samego początku było wiadomo, że nie będzie tak jak powiedział mer Wilna, że buldożery ruszą do pracy już w

(Dokończenie na str. 3)

Kluczowa dla bezpieczeństwa regionu inwestycja

Polska i Litwa będą miały kolejne połączenie elektroenergetyczne, które zwiększy bezpieczeństwo dostaw energii do państw bałtyckich. Zamiast podmorskiego kabla powstanie lądowy most energetyczny. Przetargi ruszą w 2026 r.

(Dokończenie na str. 2)

FOT. ARCHIWUM

Rudomino – Mała Stolica Kultury 2025

Rudomino w rejonie wileńskim zostało ogłoszone Małą Stolicą Kultury na Litwie 2025.

Oprócz podwileńskiego Rudomina tytuł ten otrzymają w przyszłym roku jeszcze 4 miejscowości: Žejmele (lit. Žeimeilis, rejon pokrojski), Władysławów (lit. Kudirkos Naumiestis, rejon szakowski), Dreverna (rejon klajpedzki) i Szweksznie (lit. Švėkšna, rejon szyłokarczemski) – ogłosiło w piątek Ministerstwo Kultury.

Oczekuje się, że zwycięzcy tegorocznej selekcji konkursowej zwrócą szczególną uwagę na działania, które wzmacniają lokalną tożsamość kulturową, będą tworzyć nowe i kultywować istniejące tradycje, zaangażują do wspólnej działalności ludzi różnych pokoleń i o różnych doświadczeniach, będą promować swoją miejscowość i upamiętniać ważne dla lokalnej społeczności rocznice.

Mała Stolica Kultury na Litwie – to narodowy projekt zaini-

cjowany w 2014 roku przez Ministerstwo Kultury i Wspólnotę Wsi Naisiai. Jego celem jest zachęcanie mieszkańców wsi do aktywności kulturowej, kreatywności, rozwoju kultury i sztuki w regionach, inicjatywy twórczych oraz dostępności usług kulturalnych. Pierwszą Małą Stolicą Kultury na Litwie została w 2015 roku wieś Naisiai w rejonie szawelskim. W

2019 roku Małą Stolicą Kultury był Niemież w rejonie wileńskim.

A w tym roku tytuł ten został przyznany 5 miejscowościom: Dubinki (lit. Dubingiai, rejon malacki), Ryškėnai (rejon tekszański), Višakio Rūda (rejon kozłoworudzki), Hanuszyszki (lit. Onuškis, rejon trocki) i Komaje (lit. Kamajai, rejon rakiszcecki).

Fot. Wiktor Jusiel

Strażacy będą sprawdzać kombajny

W okresie żniw – w lipcu i sierpniu – odbędzie się akcja prewencyjna strażaków „Bezpieczne żniwa”. W jej trakcie będą sprawdzane kombajny, pomocniczy sprzęt rolniczy, magazyny zbożowe pod względem spełniania wymogów bezpieczeństwa przeciwpożarowego – informuje Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa (PAGD).

„Po rozpoczęciu żniw rośnie liczba pożarów na terenach otwartych – palą się pola, kombajny i inne maszyny rolnicze. Do pożarów kombajnów dochodzi najczęściej na skutek różnych usterek, gromadzącego się na powierzchni nagrzanych mechanizmów pyłu, który należy często przecierać lub zdmuchiwać, a także z powodu wyciekającego oleju lub wpadającej do mechanizmów słomy. Maszyny rolnicze najczęściej zapa-

lają się na skutek usterek układu paliwowego i instalacji, dlatego przed wyjazdem na pole należy sprawdzić ich stan pod kątem wycieków paliwa i oleju, osunąć nagromadzony kurz i słomę z powierzchni mechanizmów grzewczych i obrotowych” – apeluje do rolników PAGD.

Strażacy przypominają, że kombajny powinny być wyposażone w co najmniej dwie gaśnice z co najmniej 4 kg środka gaśni-

czego oraz niepalną tkaninę. W innych maszynach rolniczych ma być co najmniej jedna gaśnica z co najmniej 4 kg środka gaśniczego.

Bardzo ważne jest także sprawdzenie gaśnicy przed wyjazdem na pole – wskazówka manometru (jeśli jest manometr) powinna znajdować się na zielonym tle. Gaśnicę i niepalną tkaninę należy przechowywać w łatwo dostępnym miejscu. Należy pamiętać, że jeśli gaśnica nie jest używana, a po użyciu prawie zawsze, na skutek ciągłych wibracji ciśnienie w niej niezauważalnie spada, gdy zawór gaśnicy traci szczelność. Jeśli nie będziemy oceniać stanu wizualnego gaśnicy, to że ona nie działa, zrozumiemy tylko wtedy, gdy wybuchnie pożar, dlatego przegląd gaśnicy, podobnie jak i techniki rolniczej, musi stać się codziennym nawykiem.

Kluczowa dla bezpieczeństwa regionu inwestycja

(Dokończenie ze str. 1)

Operatorzy przesyłowi energii elektrycznej z Polski i Litwy – PSE i Litgrid – podpisali porozumienie w sprawie współpracy przy budowie Harmonii Link – drugiego połączenia elektroenergetycznego między tymi krajami – w wariantcie linii lądowej.

Jak poinformowali dziś operatorzy, porozumienie określa zasady współpracy przy budowie nowej, dwutorowej linii prądu zmiennego o napięciu 220 kV po-

między stacjami Elk Bis w Polsce i nową stacją Giziai na Litwie. Na potrzeby połączenia PSE wybudują również dwie nowe stacje – Norki i Wigry. Zmodernizowana zostanie również istniejąca linia 220 kV Ostrołęka – Elk Bis.

Operatorzy zaznaczyli, że do końca 2024 r. PSE i Litgrid podejmą tzw. ostateczną decyzję finansową, co umożliwi rozpoczęcie przygotowań do przetargu oraz pozyskania niezbędnych pozwoleń. Zgodnie ze wstępnym harmonogramem przetargi na prace bu-

dowlane zostaną przeprowadzone w 2026 r., a nowe połączenie zostanie oddane do użytku do końca 2030 r.

Polskę i Litwę łączy obecnie lądowe połączenie elektroenergetyczne LitPol Link, uruchomione pod koniec 2015 roku. Kolejne jest potrzebne do poprawy bezpieczeństwa energetycznego regionu, bo umożliwi Litwie, Łotwie i Estonii zsynchronizowanie ich systemów elektroenergetycznych z obszarem energetycznym Europy kontynentalnej.

Drakońskie kary za umycie samochodu

Samodzielne umycie samochodu zamiast skorzystania z myjni samochodowej wydaje się dobrym sposobem na zaoszczędzenie pieniędzy, jednak nie wszyscy zdają sobie sprawę, że jest to nielegalne.

Zdaniem stołecznego samorządu, pojazdy można myć wyłącznie w wyznaczonych miejscach, ponieważ smary, paliwo i chemikalia używane do mycia mogą zanieczyścić nawet wodę pitną. Za takie naruszenia mogą zostać nałożone kary pieniężne w wysokości do 600, a nawet 1200 euro. Departament Ochrony Środowiska przy Ministerstwie Środowiska poinformował, że zakaz mycia pojazdów określają przepisy zatwierdzone przez samorządy.

Jak podkreślił przedstawiciel władz miasta Wilna Irmantas Kuzas, mieszkańcy nie mogą myć pojazdów w miejscach do tego nieprzeznaczonych. Na pytanie, czy nie można myć samochodów na podwórkach budynków mieszkalnych lub czy można to robić na własnym podwórku, rozmówca odpowiedział, że zasady utrzymania i czystości obowiązują na całym terenie samorządu miasta Wilna.

Zdaniem ekologów, jeśli samochód myje się na terenie samorządu, w którym obowiązuje zakaz mycia go w miejscu do tego nieprzeznaczonym, to za naruszenie uważa się także przypadki mycia pojazdu wyłącznie wodą. Przedstawiciele samorządów stwierdzili, że nieprzestrzeganie niniejszych zasad postępowania i czystości skutkuje ostrzeżeniem lub karą finansową w wysokości od 20 do 140 euro. To wykroczenie, popełniane wielokrotnie, podlega karze grzywny w wysokości od 140 do 600 euro.

Parlament Europejski wybrał przewodniczącą

We wtorek, 16 lipca, posłowie Parlamentu Europejskiego (PE) ponownie wybrali Robertę Metsolę na przewodniczącą PE. Będzie to jej druga kadencja na tym stanowisku. Przewodniczyć PE będzie przez następne dwa i pół roku.

W głosowaniu wzięło udział 699 europosłów. Za Metsolą opowiedziało się 562 osób. Jej kontrkandydatka, Hiszpanka Irene Montero, otrzymała 61 głosów. 76 głosów było nieważnych.

„Razem musimy opowiedzieć się za polityką nadziei, za marzeniem, jakim jest Europa. Chcę, aby ludzie odzyskali wiarę i entuzjazm dla naszego projektu. Wiarę w uczynienie naszej wspólnej przestrzeni bezpieczniejszą, bardziej sprawiedliwą i równą. Wiarę w to, że razem jesteśmy silniejsi i lepsi. Wiarę w to, że jesteśmy Europą dla wszystkich” – powiedziała Metsola, zwracając się do europosłów po wyborze.

Urodzona na Malcie w 1979 r. Roberta Metsola jest posłanką do PE od 2013 roku. W listopadzie 2020 r. została wybrana na pierwszą wiceprzewodniczącą PE. 18 stycznia 2022 r. została wybrana na przewodniczącą. Jest trzecią kobietą przewodniczącą Parlamentu Europejskiego, po Simone Veil (1979-1982) i Nicole Fontaine (1999-2002).

Budowa dworca kolejowego ruszy za dwa lata?

Budowa nowego dworca kolejowego w Wilnie mogłaby rozpocząć się w 2026 roku – podaje portal „Made in Vilnius”. Dworzec w Wilnie ma obecnie zwycięzcę konkursu architektonicznego, ale nie ma podpisanej umowy na projekt. Jak podano, Koleje Litewskie liczą na podpisanie umowy do końca 2024 roku.

Pracownia „Zaha Hadid Architects”, która zwyciężyła w konkursie architektonicznym ogłoszonym przez firmę „LTG Infra” i Urząd Miasta Wilna, przedstawiła pomysł „Green Connect”, którego celem jest utworzenie nowoczesnego wielofunkcyjnego centrum z przestrzeniami publicznymi. Jedno z rozwiązań zaproponowanych przez studio to budynek o powierzchni około 9,5 tysiąca m² nad torami kolejowymi, łączący dzielnicę Nowy Świat z dzielnicą Nowe Miasto oraz Starym Miastem. W budynku tym mają znaleźć się powierzchnie komercyjne, nowa poczekalnia pasażerska z bezpośrednim dostępem do peronów.

W trakcie realizacji projektu planuje się, że zmianie ulegnie także plac dworcowy oraz terminal komunikacji miejskiej miasta Wilno. Za zmiany w projekcie odpowiedzialny jest stołeczny samorząd.

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół redakcyjny:
Andrzej Kotosowski
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz, radny samorządu rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Stawomir Subotowicz

Wydawca:

ZSA „Rejspa” Kalvėnos 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno

tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

Projekt finansowany ze środków Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w ramach konkursu Polonia i Polacy za Granicą 2023

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Kancelarii Prezesa Rady Ministrów i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”

Sukcesywna działalność frakcji AWPL-ZChR w Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego

Być bliżej mieszkańców najważniejszym zadaniem

21 kwietnia ubiegłego roku odbyło się uroczyste posiedzenie nowej Rady Samorządu Rejonu Wileńskiego. Ślubowanie złożyło 31 radnych kadencji 2023-2027.

Największe poparcie oraz zaufanie w rejonie wileńskim otrzymało 18 radnych z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie – Związku Chrześcijańskich Rodzin: Stanisław Adamaitis, Tadeusz Andrzejewski, Wiktor Bojarowicz, Krystyna Boroszko, Teresa Dziemieszko, Iwona Kazakiewicz, Mirosława Klim, Edyta Klimaszewska, Waldemar Klimaszewski, Karolina Pietrusewicz, Robert Rackiewicz, Maria Reksć, Honorata Romanowska, Zbigniew Sinkiewicz, Renata Sobieska, Waldemar Urban, Stanisław Zajankowski i Zygmunt Żdanowicz. Przewodniczącym frakcji jest Waldemar Urban, zastępcami Teresa Dziemieszko i Karolina Pietrusewicz.

Uwzględniając duże doświadczenie polityczne członków frakcji, objęli oni stanowiska przewodniczących komitetów:

– przewodniczącym Komitetu Ekonomii i Finansów jest Zygmunt Żdanowicz, zastępcą Waldemar Urban;

– Komitetem ds. Zdrowia, Rodziny i Spraw Socjalnych kieruje Krystyna Boroszko, zastępcą jest Iwona Kazakiewicz;

– Komitetem Rozwoju Prawa i Porządku kieruje Teresa Dziemieszko wraz z zastępcą Renatą Sobieską;

– przewodniczącym Komitetu ds. Wsi, Gospodarki Lokalnej i Planowania Terytorialnego jest Tadeusz Andrzejewski, zastępcą Stanisław Adamaitis;

– przewodniczącą Komitetu ds. Edukacji, Kultury, Sportu i Młodzieży – Maria Reksć.

Od rozpoczęcia nowej kadencji w samorządzie rejonu wileńskiego odbyło się 16 posiedzeń Rady i przyjęto mnóstwo uchwał w kwestii działalności samorządu na rzecz rozwoju rejonu wileńskiego oraz dobra mieszkań-

ców rejonu.

Radni rejonu wileńskiego z ramienia AWPL-ZChR nieustannie spotykają się z mieszkańcami rejonu, aktywnie starają się pomóc mieszkańcom w rozwiązywaniu

zaistniałych problemów, współpracując z starostwami gmin, sołtysami i specjalistami samorządu. Mieszkańcy zwracają się w różnych pytaniach i kwestiach, a najczęściej są to: asfaltowanie, naprawa, żwirowanie i remonty dróg, oświetlenie ulic, wywóz i uporządkowanie śmieci, ustawianie znaków drogowych, układanie chodników, podziały działek i planów detalicznych, mieszkania socjalne, transport publiczny, wsparcie i wypłaty socjalne, finansowanie wspólnot i wiele innych prywatnych pytań.

Członkowie frakcji również organizują zebrania i spotkania z mieszkańcami w różnych placówkach społecznych, biorą udział w imprezach rejonu. O wszystkich osiągnięciach, kłopotach, pracy, radni dyskutują na bieżąco podczas posiedzeń frakcji, konsultują się ze specjalistami o możliwościach jak najbardziej efektywniejszego rozwiązania spraw mieszkańców.

Podstawowym zadaniem frakcji jest niesienie mieszkańcom rejonu wszelkiej pomocy, zapewnienie godnych i wygodnych warunków do życia, pracy, zaspokajania różnych potrzeb: kulturalnych, oświatowych, socjalnych, jak też pozyskiwanie inwestycji

na rzecz rozwoju rejonu. Od złożenia przysięgi radni frakcji AWPL-ZChR złożyła wiele inicjatyw i przyjęła wiele skutecznych decyzji. Warto wymienić kilka z nich:

▶ zainicjowała, przyszyko-

wała i przyjęła na radzie decyzję wsparcia finansowego dla instytucji sołtysa i odtąd każdy sołtys w rejonie wileńskim może otrzymać do 400 euro brutto miesięcznie na pokrycie kosztów związanych z wykonywaniem swoich obowiązków;

▶ przyszykowała i przyjęła na radzie decyzję o zmniejszeniu podatku gruntowego z powodu posuchy dla rolników za rok 2023;

▶ wystąpiła z inicjatywą sporządzenia oraz zatwierdziła na radzie opis kryterium częściowej rekompensaty kosztów budowy oczyszczalni ścieków przydomowych w domach jednorodzinnych;

▶ zainicjowała i zorganizowała usługi migracyjne bliżej domu mieszkańców i mieszkańcy odtąd nie muszą jechać do stolicy, a mają możliwość wyrobić paszporty w wyznaczonych przedtem starostwach bliżej domu;

▶ przyszykowała i zatwierdziła na radzie projekt uchwały o zatwierdzeniu regulaminu premii dla uczniów rejonu wileńskiego w wysokości 500 i 250 euro za wysokie osiągnięcia w nauce i tzw. setki z egzaminów maturalnych;

▶ zatwierdziła specjalny program wspierania zdrowia pu-

blicznego rejonu wileńskiego na 2023 rok oraz środki służące poprawie zdrowia, które mają pomóc mieszkańcom rejonu w rozwijaniu umiejętności w zakresie zdrowego życia, poprawie zdrowia fizycznego i emocjonalnego. Na realizację projektów i edukacji społeczności, w ramach programu wspierania zdrowia publicznego na rok 2023, przeznaczono prawie 118 tys. euro;

▶ zatwierdziła decyzję inicjowania tworzenia ośrodka zdrowotnego rejonu wileńskiego. Inicjowanie składa się z instytucji opieki zdrowotnej nastawionych na współpracę, które ma na celu zapewnić dostępne oraz wysokiej jakości usługi opieki zdrowotnej dla pacjentów mieszkających w rejonie wileńskim, a także poprawić ich zdrowie;

▶ przyjęła decyzję o subsydiowaniu do 31 marca br. części ceny ciepła dostarczanego centralnie. Na mocy przyjętej decyzji mieszkańcy za ogrzewanie nie płacą więcej niż średnia krajowa, która jest ustalona przez Państwową Radę Regulacji Energetyki. Różnica tej ceny pokrywana jest z budżetu samorządu;

▶ zainicjowała i przyjęła decyzję stworzenia i wdrożenia Karty Mieszkańca Rejonu Wileńskiego. Karta lub aplikacja mobilna mieszkańca rejonu wileńskiego będzie obejmować wszystkie miejscowości rejonu wileńskiego, wspólnoty, instytucje i organizacje. Podstawowym celem posiadania Karty mieszkańca bądź aplikacji jest zachęcenie mieszkańców rejonu do aktywnego korzystania z usług świadczonych przez instytucje rejonu, pierwszymi wypróbować nowości i innowacje świadczone przez placówki rejonu, uzyskać aktualne informacje, a także aktywnie korzystać ze zniżek oferowanych przez przedsiębiorców i instytucje, znajdujące się na terenie rejonu;

▶ w trosce o mieszkańców i reagując na zaistniałe prośby i potrzeby, wspierając ich oddolnie w realizacji działań, frakcja złożyła

wiele znaczących poprawek do projektu budżetu oraz planu strategicznego na zaistniałe potrzeby gmin rejonu wileńskiego;

▶ zainicjowano i przyjęto podczas posiedzenia rady: budżet partycypacyjny – obywatelski i budżet partycypacyjny w szkołach rejonu wileńskiego. Obie decyzje polegają na tym, że mieszkańcy gmin i uczniowie szkół, mogą decydować o przeznaczeniu części środków finansowych budżetu samorządowego na wybrane przez siebie lokalne projekty inwestycyjne. W ten sposób społeczność lokalna i szkolna bierze udział w podejmowaniu decyzji w sprawach, które jej bezpośrednio dotyczą;

▶ Po przedstawieniu Rada przytaknęła dodatkowemu jednorazowemu wsparciu rodzin za urodzone dziecko. Planuje się, że od 2025 roku rodziny otrzymają dodatkowe wsparcie po urodzeniu dziecka i będą mogły decydować, jak najlepiej je wykorzystać na swoje potrzeby.

– Wykonujemy wiele zadań, bez względu na to, czy jest to okres przedwyborczy czy powyborczy. Już minął rok, jak startowała nowa kadencja. Dbamy o każdą miejscowość i o każdego mieszkańca rejonu wileńskiego i nadal będziemy analizować potrzeby mieszkańców naszego rejonu. Wykonaliśmy wiele znaczących inicjatyw i projektów, wdrożyliśmy mnóstwo dobrych decyzji, protokołarnych postanowień, rezolucji. Naszym celem jest, aby mieszkańcy otrzymali najlepsze usługi, słyszeć każdego i pomagać w rozwiązywaniu wszelkich pytań i spraw codziennych, problemów. Jesteśmy tu po to, aby zadbać o kontynuację pomocnych, ważnych decyzji dla mieszkańców, być zawsze blisko naszych mieszkańców, zachować nasze chrześcijańskie tradycje oraz dbać o naszą tożsamość – zaznaczył starosta największej frakcji w Radzie Samorządu Rejonu Wileńskiego AWPL-ZChR Waldemar Urban.

„Interesujące” indeksowanie prac

(Dokończenie ze str. 1)

kwietniu (...) Każdy wie, ile dokumentów trzeba przygotować, żeby coś zrobić, budując czy remontując dom. To jest duży obiekt państwowy i nawet uproszczone, przyspieszone procedury są czasochłonne” – mówiła w rozgłosni „Żinių radijas” Tamašunienė.

Posłanka wątpi w to, że w Wilnie w ogóle powstanie kiedykolwiek Stadion Narodowy. Ma wiele pytań, dotyczących stale zmieniających się warunków w trakcie budowy i trybu indeksowania prac projektowych.

„Zwłaszcza, że indeksowanie prac projektowych w ogóle wydaje mi się „interesujące”. Rozu-

miem, że budowa w ciągu tego czasu podróżowała, ale nie jest jasne, dlaczego te wszystkie prace projektowe i koordynacyjne trzeba indeksować i opłacać z pieniędzy podatników” – mówiła.

„Polska ma stadiony na podobną liczbę miejsc, ale z jakiegoś powodu koszty są trzykrotnie niższe. (...) Nie zagłębiałam się w te wszystkie niuanse, ale z punktu widzenia zorientowanego obywatela wydaje mi się, że proces niekoniecznie przebiega tak przejrzysto, jak chcieliby ludzie, którzy rozumieją, że to za ich pieniądze będzie budowany ten obiekt” – powiedziała polityk.

Wilnianie już prawie 40 lat czekają na Stadion Narodowy.

Jego budowa rozpoczęła się w 1987 roku w dzielnicy Szeszkinia. Budowa była kilka razy wstrzymywana z powodu a to braku środków, a to sporów z organami ścigania i Urzędem Zamówień Publicznych, a to zmianą koncesjonariuszy itd., itp.. Kilka miesięcy temu realizację projektu budowy Stadionu Narodowego w Wilnie przejęła firma „Hanner”. Jej właściciel Arvydas Avulis obiecał, że Stadion Narodowy zbuduje do końca 2026 roku, a teraz mówi już o połowie 2027 roku, bo ponoć projekt budowy stadionu utknął pomiędzy Urzędem Zamówień Publicznych a Komisją Europejską.

Na podst. ELTA

W gminie bezdańskiej z dna jeziora wydobyto granat

W rejonie wileńskim na dnie jeziora we wsi Topele nurek znalazł granat. Na miejsce zdarzenia przybyli saperzy, którzy unieszkodliwili niebezpieczny znalezione.

Jak poinformował Departament Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa, w poniedziałek o godz. 14.49 otrzymano

zgłoszenie o tym, że z jeziora we wsi Topele na terenie gminy Bezdańskie wydobyto pocisk. Od razu został wprowadzony plan zapewnienia środków bezpieczeństwa „Skydas”. Okazało się, że nurek na dnie jeziora znalazł granat. Strażacy pełnili dyżur na miejscu zdarzenia do czasu przybycia saperów.

NOWINY znad Solczy

W kalejdoskopie

Szkodnik zaatakował lasy

Ministerstwo Środowiska Liwy w tym tygodniu ogłosiło w rejonie sołecznickim stan klęski żywiołowej z powodu ataku szkodnika-kornika na świerkowe lasy. Według danych resortu, na terenie rejonu szkodnik zaatakował ponad 25,7 tysięcy m³ świerków. Po ogłoszeniu stanu klęski żywiołowej zostaną zastosowane szczególne środki ochrony świerków oraz działania mające na celu likwidację skutków klęsk żywiołowych w lasach. Po ogłoszeniu stanu klęski żywiołowej w lasach zarządcy, właściciele i użytkownicy lasów mają obowiązek przeprowadzenia kontroli swoich gospodarstw leśnych położonych na terenie gmin w terminie 10 dni od dnia ogłoszenia stanu klęski żywiołowej.

Spoleczne wsparcie podatkowe

Państwowa Inspekcja Podatkowa podała do wiadomości publicznej dane o przelewach 1,2 proc. środków od płaconego przez osoby fizyczne podatku dochodowego w rejonie sołecznickim. Największe wsparcie (24080 euro) otrzymał rejonowy oddział Związku Polaków na Liwie. Na konto bankowe organizacji pozarządowej wpłynęły przelewy od 951 mieszkańców. Sołecznicka parafia pw. Św. Piotra Apostoła stała się bogatsza o 6218 euro (175 przelewów), Centrum Społeczne w Białej Wacie otrzymało 3693 euro od 103 ofiarodawców, jaszuańskie przedszkole „Žilvitis” – 3198 euro (95 przelewów). Mieszkańcy rejonu sołecznickiego także dzielili się swoimi podatkami z Gimnazjum im. J. Śniadeckiego (1895 euro), J. Balińskiego w Jaszunach (1795 euro) oraz jaszuańską parafią św. Anny (1913 euro).

Pomoc nie tylko z budżetu

Ponad 250 tys. euro pomocy finansowej nie z budżetu Samorządu Rejonu Sołecznickiego, otrzymał w 2003 roku wydział oświaty. Największe kwoty wpłynęły z Polski. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” sfinansowało remont dachu w Gimnazjum im. P. K. Brzostowskiego w Turgielach (59,9 tys. euro) oraz wyasygnowało ponad 8 tys. euro na zakup szkolnych pomocy poglądowych. Stowarzyszenie Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz szkolna” przekazało rejonowym placówkom oświatowym pomoc poglądową i naukową o wartości 34,8 tys. euro. Rejonowe szkoły zyskały także dodatkowe dofinansowanie w ramach udziału w europejskich i krajowych projektach edukacyjnych.

Temat spotkania – dobro dzieci

Sołeczniczki z roboczą wizytą odwiedziło kierownictwo Państwowej Służby Ochrony Praw Dziecka i Adopcji z dyrektorką Agnė Balė na czele. Celem wizyty było analiza sytuacji w rejonie sołecznickim w zakresie praw dzieci oraz opieki nad nimi, warunków ich życia w domach wspólnotowych oraz rodzinach opiekuńczych. W spotkaniu roboczym z gośćmi wzięli udział dyrektor administracji samorządu rejonu sołecznickiego Grzegorz Jurgo oraz przedstawiciele samorządowych służb socjalnych. Podległe samorządowi Centrum Pomocy Rodzinie i Dzieciom w Sołecznikach w 2023 roku sprawowało opiekę nad 106 dziećmi, z których 24 mieszkało w domach wspólnotowych, 40 pod opieką krewnych, 36 u opiekunów socjalnych, 6 – opiekunów dyżurnych.

Piła pamięta o Dziewieniszkach

Stowarzyszenie „Pilscy Patrioci” kontynuuje działania na rzecz małych rodaków z Dziewieniszek. W dniach 1 - 6 lipca, 16 uczniów Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Dziewieniszkach, dzięki Stowarzyszeniu „Pilscy Patrioci”, miało okazję wyjechać na wakacje do Lubrzy. Dzieci codziennie uczestniczyły we Mszy św., wzbogacały wiedzę z historii Polski oraz korzystały z różnych atrakcji. Młodzież z Litwy zwiedziła starówkę miasta Zielona Góra, bunkry Ostwall – system umocnień stworzony przez Niemców w latach 1934–1944 dla ochrony wschodniej granicy Rzeszy, zamek Joannitów w Łagowie.

Wakacje w Ejszyszkach

W dniach 25-28 czerwca w Centrum Rozrywki i Biznesu w Ejszyszkach odbyły się letnie zajęcia dla dzieci. Podczas zajęć muzycznych dzieci grały na instrumentach perkusyjnych dobrze znane piosenki, uczestniczyły w warsztatach tanecznych, malarskich oraz zabawach integracyjnych.

Siatkarki nie boją się upałów

W Sołecznikach został rozegrany turniej siatkówki plażowej wśród kobiet. W turnieju, rozegranym na boisku piaszczystym przy miejskim stawie, wzięło udział jedenaście par zawodniczek. Główny puchar zdobyły – Lilia Firinowicz oraz Jolanta Miłosz.

Odpust w parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny parafii w Koleśnikach

Budowanie wspólnoty wiary

W ubiegłą sobotę, 13 lipca br., setki wiernych i gości Koleśnik wzięły udział w uroczystym święcie miejscowej parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.

Mszę świętą odpustową celebrowali: proboszcz parafii ksiądz Tadeusz Švedavičius, ks. Ernestas Maslenikas i ks. Algimantas Kubirkštis. W swoim okolicznościowym kazaniu ksiądz proboszcz podkreślił znaczenie odpustu jako czasu nawrócenia, przebaczenia i pogłębienia relacji z Bogiem.

– Niech to święto będzie dla nas inspiracją do wzrostu duchowego, przypominało nam o wartościach, które powinniśmy pielęgnować na co dzień. Dziękuję wszystkim, którzy wzięli udział w tej wyjątkowej uroczystości, dzięki której nasza parafia mogła razem świętować i budować wspólnotę wiary – powiedział ksiądz proboszcz Tadeusz Švedavičius.

Po nabożeństwie uczestnicy uroczystości zgromadzili się na placu przy scenie, gdzie odbyła się świecka część obchodów. Wychowankowie Gimnazjum im. Ludwika Narbutta w Koleśnikach przypomnieli historię ko-

ścioła, budowanego jakże w niełatwych czasach, ale z wielkim sercem i zapalem. Święto parafialne urozmaiciły także wystąpienia artystyczne z udziałem zespołu „Wędrownie tańce”, litewskich artystów Radzi, Edwina, Katarzyny Zvonkuvienė oraz solisty z Odessy Wiktora Kirilowa, uczestnika dwunastej edycji ukraińskiego projektu telewizyjnego „Głos kraju”.

Dzieje kościoła w Koleśnikach sięgają XVII wieku. W 1676 roku Konstanty Michał Kuncewicz wybudował kościół. Kolejną świątynię pw. Matki Boskiej Szkaplerznej ufundował Jan Konstanty Kuncewicz, który przy dworku założył również męski klasztor karmelitów. Wybudowany w 1707 roku kościół uzyskał prawa parafialne w 1802 roku. Przy kościele działała szkoła. W 1831 roku, po stłumieniu powstania listopadowego, kościół i klasztor z rozkazu cara zostały zamknięte, zaś parafię zlikwidowano i przyłączono do parafii ejszyskiej. Po siedmiu latach nieczynną świątynię koleśnicką mieszkańcy Radunia (dzisiejsza Białoruś) rozebrali i przenieśli do swego miasta. Or-

gany powędrowały do Zabłocia (Białoruś), dzwony – do Oławy, dekanatu mereckiego, księgi metrykalne – do Ejszyszek. Dziś w Koleśnikach znajduje się murewany kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny i dwa zabytkowe krzyże. Kościół w Koleśnikach zaprojektował Michał Dubowik (1871 - 1938), a budowany był przez Antoniego Adama Filipowicza – Dubowika (1865- 1930).

W 2004 roku w Koleśnikach na miejscowym placu został odsłonięty pomnik z okazji 300. rocznicy założenia tu klasztoru karmelitów. Sześć lat później doszło do kolejnego ważnego wydarzenia w historii Koleśnik. W listopadzie 2010 roku z inicjatywy mera rejonu sołecznickiego Zdzisława Palewicza i księdza proboszcza parafii koleśnickiej Anatola Markowskiego w Koleśnikach został odsłonięty pomnik Papieża Jana Pawła II, przedstawiający Papieża jako Pasterza w szatach liturgicznych i z pastorałem w ręku. Autorem pomnika jest polski rzeźbiarz Andrzej Szafrańiec. Figura Jana Pawła II ma 2,5 m i została ustawiona na piedestale z kamieni polnych.

Letnia Szkoła Artystyczna w Sołecznikach

Impresjonizm w oczach dzieci

W poniedziałek, 15 lipca br., w Sołecznikach rozpoczęła pracę Letnia Szkoła Artystyczna, którą poprowadzi malarka z Gdańska Anna Szpadzińska-Koss. W ciągu dziewięciu dni w zajęciach plastycznych weźmie udział ponad 40 młodych solczan. W tym roku tematem zajęć w szkole artystycznej będzie brzmiał – „Pamiętajcie o ogrodach czyli o ulotności chwili... impresjonizm”.

Warsztaty plastyczne w Sołecznikach organizowane są już od ponad dwudziestu lat. Każdego roku malarka Anna Szpadzińska-Koss przyjeżdża do Sołecznik, by uczyć młodych solczan sztuki malowania. Przez ten okres

wyrośli już całe pokolenie młodych artystów, których malarka z Gdańska nauczyła umiejętności posługiwania się pędzlem i farbami.

– Od 2001 roku prowadzę w rejonie sołecznickim warsztaty plastyczne. Pierwsze szkolenia, które prowadziłam w Ejszyszkach, były poświęcone starożytnej sztuce greckiej oraz sztuce epoki średniowiecza. Po kilku latach pracy w Ejszyszkach warsztaty przeniosły się do Sołecznik. W ubiegłych latach tematem szkoły plastycznej w Sołecznikach były m. in. baśnie litewskie, starożytna sztuka grecka, mitologia różnych narodów świata. Tradycyjnie zajęcia plastyczne łączyliśmy

z zajęciami teoretycznymi, podczas których dzieci poznają historię sztuki oraz opanowują różne techniki malowania, – powiedziała Szpadzińska-Koss.

Główną zasadą stosowaną przez malarkę jest dawanie dziecku całkowitej swobody artystycznej oraz malowanie na wielkich kartkach papieru, na których nie może pozostać ani milimetra niewykorzystanej przestrzeni.

Tegoroczną szkołą artystyczną zorganizowało Centrum Kultury w Sołecznikach, przy pomocy finansowej samorządu sołecznickiego. W sierpniu Letnia Szkoła Artystyczna zaprosi na swoje warsztaty dzieci i młodzież w Janczunach oraz Turgielach.

Polegli na polu chwały

(Dokończenie ze str. 1)

Dług wdzięczności wobec bohaterów

Mszę polową odprawił proboszcz parafii w Podborzu i Butrymańcach, ksiądz Józef Aszkielowicz i proboszcz parafii w Szumsku, ksiądz Henryk Naumowicz. Liturgię śpiewem upiększył zespół „Ballada”.

„Tu 13 lipca 1944 poniosło śmierć na polu walki 79 Polaków, synów Ziemi Wileńskiej z I Brygady AK razem z dowódcą Czesławem Grombcewskim „Jurandem”, a ponad 100 żołnierzy zostało rannych. Bądźmy im wdzięczni za piękną kartę historii, z której my, potomkowie możemy być dumni, i za wielką ofiarę, którą oni zapłacili, byśmy byli szczęśliwi i wolni. Spłaćmy im dług modlitwami i swoją pracą na rzecz naszej ojczyzny, a także dobrze zdajmy egzamin z tych wartości – Bóg, Honor, Ojczyzna – tak jak oni zdali swego czasu” – powiedział ksiądz Józef Aszkielowicz.

Ks. Henryk Naumowicz podkreślił, że trwające od 6 lipca szeroko zakrojone obchody 80. rocznicy operacji „Ostra Brama”, których zakończeniem jest Wiec Pamięci w Krawczunach, są hołdem pamięci, długiem wdzięczności wobec bohaterów tamtych wydarzeń. „Dziękujemy Bogu za tych bohaterów, za ich czyn i prosimy o nagrodę wieczną dla tych, którzy tu polegli, którzy odeszli już do wieczności” – powiedział. Dodał, że obchody 13 lipca w Krawczunach to również „pamiętka tej radości, którą przeżywało Wilno tego dnia 1944 roku z polską flagą nad miastem”, mimo że biało-czerwona powiewała zaledwie kilka godzin na górze Giedymina.

Bohaterski czyn naszych przodków

Zabierając głos w imieniu głównego organizatora corocznych uroczystości w Krawczunach, prezes ZPL, europoseł Waldemar Tomaszewski wskazał

na najważniejszy wątek dzisiejszych uroczystości. „Bohaterski czyn naszych przodków nas zobowiązuje, ażeby polskość pielęgnować, zachować i przekazać dla przyszłych pokoleń naszych dzieci i wnuków. Właśnie temu służą takie imprezy i temu służy Związek Polaków na Litwie, którego 35-lecie w tym roku świętujemy” – powiedział Tomaszewski. Podkreślił, że ZPL już po raz 29. organizuje Wiec Pamięci w Krawczunach i podziękował mieszkańcom Wileńszczyzny, szczególnie dzieciom i młodzieży, a także rodakom z Polski i innych krajów za co roku szeroki udział w tych uroczystościach, za pielęgnowanie pamięci o bohaterach AK.

Przywołując wspomnienia z dzieciństwa powiedział, że gdy miał 8-9 lat, to rodzona siostra jego babci, Ludwika Jasińska, która mieszkała w okolicach Krawczun, opowiadała mu o wydarzeniach lipca 1944 roku. „Może jeszcze wszystkiego nie rozumiałem, ale ta pamięć była na tych terenach pielęgnowana. Usłyszałem jako dziecko, że my swoje Wilno zdobyliśmy i na zawsze będzie ono polskie w naszych sercach” – wspominał słowa ciotecznej babci, naoczego świadka bitwy AK na terenach Krawczuny-Płocieniszki-Nowosiółki.

Toczy się walka o zachowanie tożsamości

Jak zaznaczył, obecnie mamy inne czasy i o polskość nie trzeba walczyć z karabinem w rękę, bo na szczęście Polskę i Litwę łączą dobre relacje sąsiedzkie, pomyślna współpraca w strukturach euroatlantyckich. Odnotował jednak, że walka o naszą tożsamość toczy się inaczej, walcząc o sprawiedliwe odzyskanie ojcowizny, o polskie szkolnictwo, o wychowanie młodego pokolenia w duchu patriotyzmu, a także o posiadanie przedstawicieli zjednoczonej wspólnoty polskiej w radach samorządowych, w parlamencie, w rządzie. „I właśnie poprzez ak-

tywny udział w procesie demokratycznym jesteśmy mocniejsi, możemy jeszcze mocniej zadbać o nasze priorytety – język, szkolnictwo. Takim przysłowiowym nabojem do karabinu jest głos naszego polskiego wyborcy. Te głosy otrzymane w bataliach wyborczych, nas Polaków wzmacniają i za to, jako prezes, serdecznie dziękuję” – powiedział.

Na zakończenie przemowy prezes ZPL zaprosił zgromadzonych dokładnie za rok do Krawczun, gdzie o tejże godz. 15.00 odbędzie się przy pomniku poległym akowcom już 30. Wiec Pamięci. Przy okazji podziękował mieszkańcom pobliskiej wsi Gudele, szczególnie rodzinom Wołkanowskich i Kamińskich, bo to poprzez ich wysiłek na krawczunskim polu ustanowiony został pomnik. Skierował też podziękowania do kół ZPL w Płocieniszkach i Zujunach, które sprawują opiekę nad tym miejscem pamięci.

„Bądźmy w jedności, bądźmy solidarni i na pewno polskość z pomocą Bożą zachowamy. Część i chwała naszym bohaterom AK. Niech żyje Polska, niech żyje Litwa, niech żyje nasza ojczyzna Wileńszczyzna” – tymi słowami zakończył przemówienie Waldemar Tomaszewski.

Liczne delegacje z Wileńszczyzny i Polski

Przed pomnikiem upamiętniającym wydarzenia przed 80 laty złożyły wieńce liczne delegacje z Wileńszczyzny i Polski. W obchodach uczestniczyli weterani AK na czele z prezesem Klubu Weteranów AK w Wilnie kapitanem Stanisławem Poźniakiem, rodziny żołnierzy AK, posłowie, polscy dyplomaci, reprezentanci samorządów Wileńszczyzny, przedstawiciele Instytutu Pamięci Narodowej, Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej w Poznaniu, członkowie ZPL i „Macierzy Szkolnej”. Byli też obecni harcerze, uczestnicy

obozu dziecięcego w pobliskich Płocieniszkach, mieszkańcy. Na uroczystość do Krawczun tradycyjnie przyjechał Nasielski Rajd Motocyklowy, aby uczcić pamięć swego rodaka – legendarnego dowódcę I Wileńskiej Brygady AK kpt. Czesława Grombcewskiego „Juranda”, który pochodził z Nasielska.

Pamięć to ważna część tożsamości

Obecny na uroczystości ambasador RP w Wilnie Konstanty Radziwiłł podkreślił, że Krawczuny to ważne miejsce dla Polaków. „Bo to miejsce pamięci, a pamięć to bardzo ważna część tożsamości” – powiedział. I co roku gromadzimy się tutaj, jak zaznaczył, nie tylko po to, aby uczcić poległych, ale też uczcić ideały, dla których oni żyli, walczyli i zginęli.

„Na temat sensowności zrywu, jakim była akcja „Burza”, począwszy od operacji „Ostra Brama” w Wilnie, a skończywszy na Powstaniu Warszawskim, słyszy się takie głosy, że to w zasadzie nie miało sensu, że to zbyt wysoka cena była zapłacona za honor, który ratowali powstańcy. Ale w tej dyskusji bardzo często trochę mniej niż głosy historyków, ekspertów wojskowości słyszy się głosy samych powstańców, żołnierzy AK. Oni po kilku latach straszliwego zniewolenia, upodlenia, upokarzania mieli już po prostu dość. Sięgali po broń nie patrząc na to, co będzie później. To był akt dążenia do wolności. I w pewnym sensie w Wilnie te chwile, kiedy zawisł nad Górą Zamkową sztandar biało-czerwony, to

było właśnie to, dlaczego oni poświęcili swoje życie. Większość tych powstańców, którzy brali udział w akcji „Burza”, nie żałuje tego. To raczej eksperci mają wątpliwości. Oni wątpliwości nie mieli” – mówił ambasador. I dzięki tym bohaterom, jak podkreślił, zachowaliśmy w sobie polskość. „A to że Państwo są tutaj, że z takim uporem, odwagą, determinacją walczą o polskość także tu, na Wileńszczyźnie, ale przede wszystkim w sobie, to jest najpiękniejszy owoc tej walki sprzed 80 lat” – powiedział.

Medale dla osób zasłużonych

Patriotyczna uroczystość była doskonałą okazją do uhonorowania szczególnie zasłużonych osób. Decyzją Rady Związków Polaków na Litwie Złotym Medalem ZPL za zasługi w krzewieniu polskości na Litwie został odznaczony ksiądz Henryk Naumowicz. Medal wręczył mu prezes ZPL Waldemar Tomaszewski.

Medalem „Pro Patria”, przyznawanym przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych za szczególne zasługi w kultywowaniu pamięci o walce o niepodległość ojczyzny został wyróżniony Artur Nojbert, który od 10 lat organizuje Nasielski Rajd Motocyklowy. Medal wręczył ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł.

Po części oficjalnej uroczystości wiązanek piosenek patriotycznych wykonały zespoły „Echo” i „Kresowy Płomień”, a obchody uświetnił piknik żołnierski.

Fot. Wiktor Jusiel

„Kolorowa paleta zawodów” – letni obóz dla dzieci we wsi Rudowsie

Zabawnie, wesoło i treściwie

Mówi się, że czas płynie szybciej, gdy się go dobrze spędzi. Zorganizowany w tym roku we wsi Rudowsie obóz „Kolorowa paleta zawodów” minął dosłownie z prędkością światła.

Odbywał się w dniach 1-5 lipca, a wzięły w nim udział dzieci w wieku 9-15 lat ze wsi Rudowsie i okolic. Organizatorem było Wielofunkcyjne Centrum w Rudowsiach Przedszkola w Niemenczyńskim i miejscowy oddział Biblioteki Centralnej Samorządu Rejonu Wileńskiego. Głównym celem obozu było rozwijanie u dzieci poradnictwa zawodowego poprzez zabawę i angażujące zajęcia związane z różnymi zawodami.

Poranek pierwszego dnia rozpoczął się od wzajemnego poznawania się, zabaw na świeżym powietrzu, rywalizacji i współtworzenia zasad obozowych. Oczywiście, nie obyło się bez burzliwych dyskusji na temat tego, jakie zasady są potrzebne, a które nie, w końcu jednak znaleziono kompromis i „główny dokument obozowy” został „zawierzony” z uśmiechami przez wszystkich obozowiczów. Po rozgrzewce udaliśmy się do Szkoły Sportowej Rejonu Wileńskiego i Centrum Sportowego Rejonu Wileńskiego. Dzieci spotkały się z dyrektorem Centrum Sportowego Rejonu Wileńskiego, trenerem z wieloletnim doświadczeniem Marianem Kaczanowskim, który opowiedział, jak wygląda życie i kariera sportowca i trenera, z jakich zwycięstw i ważnych osiągnięć mogą być dumni sportowcy naszego rejonu. Dzieci wypróbowały strzelnicę biathlonową, jeździły na rowerach, a najodważniejsi próbowali nawet sprawdzić, czy potrafią „jeździć po asfalcie” jak prawdziwi biathloniści. Po południu postanowiliśmy wybrać się

na spacer ścieżkami niemenczyńskiego lasu, gdzie śpiewały ptaki i cicho szumiały drzewa, zapewniając w upalne letnie dni tak potrzebny cień. Oczywiście wszystkie te ścieżki i dróżki prowadziły nas do pięknego jeziora Gęła. Jakież lato bez kąpielni? Słońce, plaża, ciepła woda, kąpiele, opalanie i gry – to wszystko tam było.

Po wodnych „procedurach” rozpoczęły się przygotowania do spotkania z kolejnym zawodem. Razem z florystką Agnieszką Klukowską dzieci wyplatały nad jeziorem wianki z polnych kwiatów, dowiedziały się, kim jest florysta i jak można zarobić na „sztuce kwiatów”.

Na koniec dnia zaplanowane były warsztaty samodzielnego gotowania, podczas których dzieci miały okazję wcielić się w rolę młodych kucharzy i każdy według własnych upodobań przygotował sobie burgera, a nawet wymyślił dla nich nazwę – jeden jadł „burgera”, drugi – „cheeseburgera”, trzeci – „specjalną wieżę szefa kuchni”, czwarty – „podwójnego burgera Maxa” itp. Gdy kolacja dobiegła końca, deszcz zdecydował o powrocie do domu.

Drugiego dnia obozu uczestnicy udali się do Muzeum Pieniądza w Wilnie, by poznać zawody mincerza i bankiera, którzy są odpowiedzialni za produkcję pieniędzy i zarządzania nimi. Przy użyciu specjalnej maszyny dzieci własnoręcznie mogły wykonać na pamiątkę zakładkę do książki z nadrukiem muzeum. Zjadły obiad na świeżym powietrzu, następnie na deser – lody i przeszły aleją Giedymina aż do Sejmu RL. Podczas zwiedzania Sejmu dzieci zobaczyły, gdzie podejmowane są najważniejsze decyzje w naszym kraju, wysłuchały lekcje z historii i Konstytucji.

Trzeci dzień poświęcony był

zawodom bibliotekarza i botanika. Rano dzieci udały się do Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego, gdzie wysłuchały opowieści o zawodzie bibliotekarza, o tym kto, gdzie i jak pracuje z książkami. Obozowicze spotkali się, zaprzyjaźnili i rywalizowali z dziećmi z Rudamina, które brały udział w realizowanym przez bibliotekę letnim obozie „Odkryj siebie”.

Po obiedzie czekała wycieczka do Ogrodu Botanicznego. O swojej pracy dzieciom opowiedziała i zajęcia edukacyjne przeprowadziła pani botanik, która wykonuje swój zawód od ponad 40 lat. Na zakończenie dnia wszyscy delektowali się pizzą i zadowoleni wrócili do domu.

Czwarty dzień obozu obracał się wokół zawodów rolnika i malarza. Od samego rana obozowicze postanowili podjąć wyzwanie kierownictwa i przeprowadzić „technologiczny detoks”. Wszystkie swoje inteligentne urządzenia zostawiły na odpoczynek w „Banku Inteligentnych Techno-

logii”, gdzie telefony, słuchawki i smartwatche były bezpiecznie zamknięte i czekały na swoich właścicieli. Większą część dnia obozowicze spędzili w pasie Wiesława Grudzińskiego, gdzie czekało na nich wiele różnych poznawczych i przede wszystkim angażujących zajęć. Dzieci chętnie zostałyby tam nawet do wieczora, zgodziły się nawet na spanie na sianie, byle tylko móc zostać trochę dłużej. A dlaczego było tak fajnie? Rolnik Wiesław opowiedział nam o swoim gospodarstwie i pracy, pokazał wszelkiego rodzaju sprzęt, którego dzieci nigdy wcześniej nie widziały, zapoznał z różnymi gatunkami zbóż, oprowadził po gospodarstwie, pozwolił, by dzieci pokarmiły i podotykały owce i rogacie, włochate krowy rasy highland.

Najpopularniejszą atrakcją dla dzieci było wspinanie się i skakanie po sianie. Gdy już wszyscy się nabawili do woli, czekało łowienie ryb w stawie i obiad na świeżym powietrzu. Dzieci prosiły, by

powtórzyć wycieczkę i by następnym razem trwała dłużej.

Po południu odbyła się sesja edukacyjna z malarką, podczas której dzieci się zrelaksowały i malowały na płótnach to, co chciały, a następnie mogły ozdobić swoje obrazy świecącymi w ciemności farbami.

Głównym celem ostatniego dnia obozu było zapoznanie dzieci z zawodem fotografa i zorganizowanie wieczoru refleksji. Wraz z fotografką Ewą Przychodską dzieci sporządziły kolorową fotościankę, dowiedziały się o tym, jakie powinno być światło, cienie, ujęcia i różnych innych ciekawych rzeczach, a na koniec wzięły udział w sesji zdjęciowej. Po obiedzie były gry zespołowe, poczęstunek i wieczór rozmów. Dzieci i kierownicy obozu opowiadali, co im się podobało, a co nie, sporządzili listę propozycji i z uśmiechem na twarzy powitali rodziców, którzy przybyli, by odebrać dzieci.

I tak minął tydzień „Kolorowej palety zawodów” – szybko, ale bardzo fajnie i treściwie. Kierownictwo obozu otrzymało mnóstwo pochwał i podziękowań zarówno od dzieci, jak i rodziców. Jedno życzenie powtarzało się najczęściej: „Obyśmy się spotkali następnego lata”.

Chcilibyśmy wyrazić naszą głęboką wdzięczność sponsorom, bez których ten obóz by się nie odbył: Samorządowi Rejonu Wileńskiego, który sfinansował większość kosztów obozu, rodzicom dzieci, Centralnej Bibliotece Samorządu Rejonu Wileńskiego, Wileńskiemu Rejonowemu Oddziałowi Związku Polaków na Litwie, spółce akcyjnej „Vilniaus paukštynas”, Szkole Sportowej w Niemenczyńskim, Centrum Sportu Rejonu Wileńskiego, malarce z „Tapytos istorijos”, Muzeum Pieniądza w Wilnie oraz Centrum Zwiedzania Sejmu.

Agnieszka Klukowska,
koordynatorka Wielofunkcyjnego Centrum w Rudowsiach Przedszkola w Niemenczyńskim

W stolicy

Centrum Wiedzy o Państwie zaprasza

Jeżeli jesteś zainteresowany wydarzeniami, które przyczyniły się do powstania nowoczesnej i demokratycznej Litwy, dumnej ze swojego członkostwa w UE i NATO, powinieneś przynajmniej raz odwiedzić Centrum Wiedzy o Państwie.

To nowoczesna przestrzeń edukacyjna, w której szczegółowo pokazano, jak funkcjonuje państwo, jak w tworzeniu i zarządzaniu demokratycznym

państwem uczestniczą jego obywatele. Stałą ekspozycję Centrum uzupełniają cyklicznie aktualizowane wystawy tematyczne poświęcone najważniejszym symbolom państwowości i wydarzeniom. Informacje są współtworzone z odwiedzającymi: przy użyciu nowoczesnych technologii każdy jest zaproszony do rozwijania osobistej relacji z prezentowanym materiałem i dzielenia się swoimi

opiniami, zmieniając przestrzenie wystawiennicze w forum dyskusyjne.

Zwiedzający zapraszani są nie tylko do oglądania wystaw Centrum, ale też do wzięcia udziału w tematycznych wycieczkach edukacyjnych i poznawczych. Wymagana jest uprzednia rejestracja.

Więcej informacji na temat aktualnych wystaw oraz rejestracji na zajęcia można znaleźć na stronie www.pazinkvalstybe.lt.

Nie ma miejsca dla wysypisk przy terenach mieszkaniowych

Samorząd m. Wilna próbuje rozpocząć rozwiązywanie długotrwałego problemu wysypiska śmieci w Salininkai – złożono już wniosek do Agencji Ochrony Środowiska o ponowną weryfikację pozwolenia, udzielonego w 2016 roku zajmującej się odpadami budowlanymi spółce „Atliekų rūšiavimo centras”.

Otrzymało informację, że Agencja Ochrony Środowiska wyznaczyła firmie zarządzającej odpadami budowlanymi termin 20 dni na usunięcie pewnych wykrytych nieprawidłowości. Jeżeli nie zostaną usunięte, zostanie cof-

nięte wydane firmie pozwolenie na emisję zanieczyszczeń.

Zgodnie z przepisami zatwierdzonymi przez Ministerstwo Środowiska, pozwolenia na emisję zanieczyszczeń wydaje, zmienia, rewiduje i odwołuje Agencja Ochrony Środowiska.

W wysłanym przez samorząd piśmie Agencja Ochrony Środowiska została poproszona o zrewidowanie warunków wydanych poleceń pod kątem zgodności ich z wymogami ochrony środowiska i zdrowia publicznego i możliwości zaprzestania działalności z zakresu zagospodarowania odpadów na tym terytorium. Agencja Ochrony

Środowiska żąda od przedsiębiorstwa powstrzymania działalności z zakresu zagospodarowania odpadów budowlanych i wyburzeniowych na otwartej przestrzeni przy ul. P. Žvirkos 8.

Działające przy ul. P. Žvirkos 8 centrum sortowania odpadów należy do przedsiębiorstwa „Atliekų rūšiavimo centras”. Samorząd zwrócił się do Agencji Ochrony Środowiska również w sprawie informacji o wydanych zezwoleniach środowiskowych na innych podlegających konwersji terenach w Wilnie – podejmowane są próby rozwiązania problemu w sposób kompleksowy z uwzględnieniem zmieniającego się zapotrzebowania na użytkowanie terenów. Po otrzymaniu informacji samorząd podejmie się starań, by działalność zanieczyszczeniowa przy terenach mieszkaniowych została powtórnie oceniona pod kątem jej przydatności do realizacji na tych terenach.

Zgodnie z Ogólnym Planem Wilna przy ul. P. Žvirkos 8, gdzie działa centrum sortowania odpadów, zaplanowano strefę usługową. Oznacza to, że na nowo w tym miejscu wysypisko powstać nie będzie mogło.

W Dworczech odnowione zostanie ważne połączenie transportowe

Na terytorium starostwa Antokol, w Dworczech, rozpoczęto odnowę części ulic Moliakalnio i P. Morkūno. Zostaną wyasfaltowane, ułożone chodniki, wymienione oświetlenie.

Do tej pory bezpieczeństwo ruchu było zagrożone nie tylko z powodu zużytej nawierzchni, ale też z powodu złożoności trasy – ulice są dość kręte, z ostrymi zakrętami, podjazdami i zjazdami. Dodatkowym problemem dla użytkowników dróg są wody opadowe, które z powodu braku sieci kanalizacji powierzchniowej na tych ulicach, gromadzą się w najniższych partiach ulic i na poboczach.

W ramach projektu zmodernizowany zostanie odcinek ul. Moliakalnio od ul. Koklių do ul. P. Morkūno i odcinek ul. P. Morkūno od ul. Moliakalnio do ul. S. Kerbedžio. Ogólna długość remontowanych odcinków – 659 metrów. Na całej długości remontowanych odcinków po jednej stronie ulicy zostanie ułożony chodnik, dzięki czemu piesi będą znacznie bezpieczniejsi podczas poruszania się po tych ulicach. Bezpieczeństwo użytkowników dróg poprawi również modernizacja oznakowania ulic.

Ulice Moliakalnio i P. Morkūno do wiosny przyszłego roku odnowi ZSA „Melingos keliai”, która wygrała przetarg publiczny. Koszt robót – 623,5 tys. euro. Zostaną sfinansowane ze środków Samorządu m. Wilna i Program Utrzymania i Rozwoju Dróg.

Przechowalnie rowerów zdały egzamin

Otwarte wiosną bieżącego roku w stołecznych dzielnicach przechowalnie rowerów zdały egzamin – wilnianie i goście miasta aktywnie z nich korzystają, w niektórych z nich bywa nawet trudno o wolne miejsce. Usługa ta dla wilnian i gości stolicy jest nieodpłatna, trzeba mieć tylko JUDU/Kartę Wilnianina.

Pod koniec marca w stolicy otwarto 18 nowoczesnych przechowalni rowerów, nieco później doszły do tego 2 przechowalnie multimodulne, które zmieniono w przechowalnie rowerów. W przechowalniach tych można jednocześnie przechowywać 16 rowerów i 4 hulajnogi elektryczne. W pierwszych miesiącach działania – w kwietniu, maju i czerwcu – bramki przechowalni rowerów otwarto ponad 13 tys. razy, czyli średnio ponad 4 tys. razy miesięcznie. Przechowalnie są zamykane automatycznie i czynne całą dobę. Są zabezpieczone przesuwanymi w obu kierunkach bramkami z zamkami elektronicznymi, które odblokowywane są za pomocą karty JUDU/Karta Wilnianina. W przyszłości zainstalowane zostaną kamery monitorujące, by jeszcze bardziej zwiększyć bezpieczeństwo przechowalni rowerów, będą też wykorzystywane do rejestrowania zajętości miejsc w przechowalni.

Najpopularniejsze przechowalnie rowerów, w których rzadko można znaleźć wolne miejsca są w Lazdynai, Fabianiszkach i Wirszuliskach. Mieszkańcy osiedli, gdzie urządzone są przechowalnie, cieszą się, że zostały urządzone i wnioskuje o zwiększenie ich liczby. Przygotowany jest więc plan rozwoju takich przechowalni. Zostanie przedłożony Radzie Samorządu m. Wilna do zatwierdzenia, by zaplanować niezbędne fundusze w budżecie na rok 2025.

JUDU jest odpowiedzialna za organizację usług transportu publicznego, infrastrukturę parkingów w mieście i promowanie zrównoważonych sposobów podróżowania. W 2023 roku z usług komunikacji miejskiej korzystało codziennie ponad 193,5 tysiąca pasażerów. Ocenili jakość podróżowania autobusami i trolejbusami na 8,65 punktu z 10 możliwych. To najwyższa ocena od 2015 roku. Przedsiębiorstwo zapewnia również płynną organizację ruchu w mieście i wspólnie z Samorządem m. Wilna wdraża innowacyjne rozwiązania w celu unowocześnienia miasta, które będzie przyjazne dla pieszych.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 18 lipca	Piątek 19 lipca	Sobota 20 lipca	Niedziela 21 lipca	Poniedziałek 22 lipca	Wtorek 23 lipca	Środa 24 lipca
25°C	25°C	23°C	25°C	24°C	25°C	21°C
18°C	14°C	14°C	16°C	16°C	16°C	12°C
Księżyc:						
PEŁNIA		OSTATNIA KWADRA		NÓW		1 KWADRA

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 18 lipca Dzień Piwowarów

Słońce: wsch. – 5.06, zach. – 21.42
Długość dnia – 16 godz. 35 min.
Arnolda, Brunona, Emiliana, Erwina, Fryderyka, Szymona

Piątek, 19 lipca

Słońce: wsch. – 5.08, zach. – 21.41
Długość dnia – 16 godz. 32 min.
Ambrożego, Leona, Marcina, Rufiny, Teodora, Włodzisława

Sobota, 20 lipca

Dzień Ojca (w Polsce)

Słońce: wsch. – 5.09, zach. – 21.39
Długość dnia – 16 godz. 30 min.
Czesława, Eliasza, Fryderyka, Hieronima, Małgorzaty, Modesta

Niedziela, 21 lipca

Słońce: wsch. – 5.11, zach. – 21.38

Długość dnia – 16 godz. 26 min.
Andrzeja, Benedykta, Daniela, Jana, Wawrzyńca, Wiktora

Poniedziałek, 22 lipca

Słońce: wsch. – 5.13, zach. – 21.36
Długość dnia – 16 godz. 23 min.
Augustyna, Benona, Magdaleny, Marii, Mileny, Teofila

Wtorek, 23 lipca

Słońce: wsch. – 5.14, zach. – 21.35
Długość dnia – 16 godz. 20 min.
Apolinarego, Bogny, Bolesława, Brygidy, Jana, Joanny, Krystyna

Środa, 24 lipca

Słońce: wsch. – 5.16, zach. – 21.33
Długość dnia – 16 godz. 17 min.
Augustyna, Kingi, Krystyny, Olgi, Wojciecha

18 LIPCA

640 – zmarł Arnulf (Arnold) z Metz, święty, rycerz na dworze frankijskiego króla Teodeberta II, biskup Metz, pustelnik, zapoczątkował dynastię Karolingów (ur. 580); patron piwowarów.

1570 – zostało otwarte w Wilnie Kolegium Jezuickie, składające się z trzech wydziałów: nauk wyzwolonych, teologii i filozofii; pierwszy rektor – St. Warszewicki.

1870 – urodził się w Kibartach Emil Szymon Młynarski, kompozytor, dyrygent, współzałożyciel i w l. 1901-1905 dyrektor Filharmonii Warszawskiej (zm. 1930).

– Sobór Watykański I ogłosił dogmat o nieomyślności papieża.

19 LIPCA

1655 – armia szwedzka przekroczyła granice Rzeczypospolitej – rozpoczął się „Potop Szwedzki”.

2010 – zmarł David Warren, australijski inżynier, wynalazca tzw. czarnej skrzynki (ur. 1925).

20 LIPCA

1940 – Litwa weszła w skład ZSRR, stając się republiką radziecką.

1960 – premierem Cejlonu (ob. Sri Lanka) została Sirimavo Bandaranaike, pierwsza na świecie kobieta-szef rządu.

21 LIPCA

1770 – zmarł książę Udalryk Krzysztof Radziwiłł, pisarz i

koniuszy wielki litewski, regimentarz generalny wojsk WKL (ur. 1712).

1950 – w Wilnie oddano do użytku stadion na 18 tys. miejsc („Żalgiris”, zniesiony w 2016).

22 LIPCA

1540 – zmarł król Węgier Jan Zápolya (Szapolyai János) (ur. 1487); w 1539 poślubił Izabelę – córkę Zygmunta Starego i Bony.

1870 – zmarł Josef Strauss, austriacki kompozytor, twórca walców i polek (polek schnell) (ur. 1827); brat Johanna (syna).

23 LIPCA

1881 – w Liege (Belgia) została powołana Międzynarodowa Federacja Gimnastyczna, pierwsza międzynarodowa federacja sportowa.

2011 – zmarła Amy Jade Winehouse, znana brytyjska wokalistka pochodzenia żydowskiego (ur. 1983).

24 LIPCA

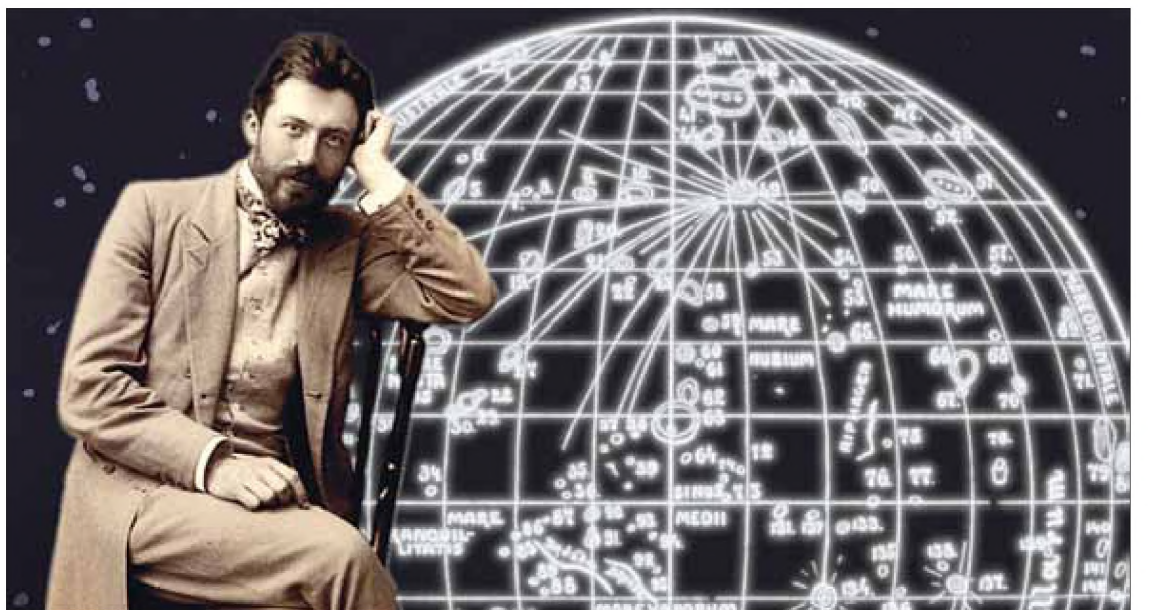
1901 – urodził się Igor Iljinski, radziecki aktor komediowy (Bywałow z *Wolga-Wolga*, Ogurcow z *Nocy karnawałowej*), reżyser (zm. 1987).

1921 – w katastrofie skonstruowanego przez Waleriana Abakowskiego eksperymentalnego szynobusu dużej prędkości (tzw. aerowagonu) na trasie Tuła-Moskwa zginęło 6 osób, w tym konstruktor (ur. 1895).

Wl. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

14 lipca uznany Dniem Polskiej Fantastyki Naukowej

14 lipca uznany Dniem Polskiej Fantastyki Naukowej

Polska Fundacja Fantastyki Naukowej uznała 14 lipca – dzień urodzin Jerzego Żuławskiego – Dniem Polskiej Fantastyki Naukowej, a zatem nieformalnym świętem wszystkich miłośników tego gatunku w kraju. Decyzja była także okazją do uczczenia przypadającej wczoraj 150 rocznicy urodzin autora, który jest jednym z pionierów polskiej fantastyki naukowej.

„Polska literatura science fiction posiada obszerny i wartościowy dorobek, w ciągu dekad

budowany przez kilka pokoleń pisarzy i pisarek, w tym osobistości takie jak Stanisław Lem czy Janusz A. Zajdel. Na szczególną uwagę zasługuje również autor rzadziej wspominany, który położył kamień węgielny fantastyki naukowej w kraju – Jerzy Żuławski, żyjący na przełomie XIX i XX stulecia prozaik, dramaturg, poeta, filozof i działacz społeczny. Napisana przez niego w początkach zeszłego wieku Trylogia Księżycowa, składająca się z powieści „Na srebrnym globie” (1903), „Zwycięzca” (1910) i „Stara Ziemia” (1911), stanowi

wzorzec dla współczesnej polskiej twórczości osadzonej w tym gatunku, zawierając kluczowe motywy literackie, wielokrotnie później eksplorowane – podróż pozaziemska, upadek cywilizacji, konsekwencje postępu” – napisano na facebookowej stronie Polskiej Fundacji Fantastyki Naukowej.

Wyobraźnia pisarza, który u zarania Epoki Kosmicznej z rozmachem i techniczną pieczołowitością nakreślił wizję ekspedycji na Księżyc, przeszło pół stulecia później stała się inspiracją dla innego naszego rodaka, Mieczysława Bekkera. Polski inżynier, projektując łazik księżycowy dla amerykańskich astronautów programu Apollo, starał się odwzorować właściwości pojazdu, jakim bohaterowie Jerzego Żuławskiego poruszali się po dotarciu na Srebrny Glob. Wykorzystał on wówczas między innymi koncepcję elektrycznego napędu, znajdującą uzasadnienie w surowych księżycowych warunkach.

Uchwała podjęta przez Zarząd Polskiej Fundacji Fantastyki Naukowej w sprawie uznania dnia 14 lipca Dniem Polskiej Fantastyki Naukowej została poprzedzona konsultacjami z reprezentacją kręgów naukowych, artystycznych, literackich, dziennikarskich, biznesowych oraz fanowskich. Poparcia dla inicjatywy, wzorowanej na National Science Fiction Day w USA (obchodzonym w dniu urodzin Isaaca Asimova), udzieliło blisko 150 osób.

Na podst. **Polska Fundacja Fantastyki Naukowej**
Fot. Facebook / **Polska Fundacja Fantastyki Naukowej**

ŚMIECH NA ZDROWIE

– Pańskie referencje są znakomite, wynika z nich, że ma pan same zalety... naprawdę nie ma pan żadnej wady?

– W sumie to mam jedną... jestem przesądny.

– W takim razie nie dostanie pan trzynastej pensji.

Zjeżdża snowboardzista stokiem, nie zauważył pieńka, przywalił z całą prędkością, wykręcił dwa salta w powietrzu, przydzwonił w drzewo... Budzi się w szpitalu, głowa obwiązana, ręka w gipsie, nogi na wyciągu... Uśmiecha się pod nosem i mruczy: „Wszystko lepsze niż praca!”

Sąsiedzi z góry tańczą czaczę, z lewej wymieniają rury, z prawej się kłócą... jak w takich warunkach ćwiczyć grę na perkusji?!

Każda opinia wyrażona podczas wycierania okularów przez wyrażającego jest dwukrotnie bardziej przekonująca.

Prokuratorzy są doskonałym przykładem altruizmu. Zawsze proszą o więcej, a nie proszą dla siebie.

Z niego była taka piła negocjacyjna, że targował się nawet z bankomatem.

Kobiety zakochują się w mężczyznach, którzy są fanatycznie oddani swojej pracy.

A potem narzekają, że ci w ogóle nie zwracają na nie uwagi.

My za innych naszej pracy wykonywać nie będziemy!

Idzie sobie wędkarz i aż się ugina pod ciężarem ogromnego sumy, takiego ze 100 kg. Z naprzeciwka idzie jego kolega i pyta:

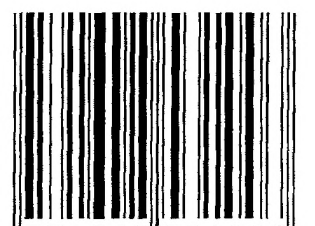
– Co, tylko jedną rybkę się złapało, tak?

Instruktor skoków spadochronowych prowadzi ostatni instruktaż przed startem dla grupy świeżynek. Na koniec pyta:

– Są jakieś pytania? Jeden z uczniów:

– Ile czasu będę leciał do ziemi, jak spadochron się nie otworzy?

– Całą resztę życia...

9 771648 531003